आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को
नीति तथा कार्यक्रम

बारागढी गाउँपालिका

खोपवा, बारा

मधेश प्रदेश, नेपाल

२०७९

बारागढी गाउँपालिका, खोपवा

दोस्रो गाउँ सभाको पहिलो अधिवेशन (नवौं अधिवेशन) को पहिलो बैठकमा मिति २०७८ असार १० गते गाउँपालिका अध्यक्ष श्री अशोक कुमार जयसवाल द्वारा प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०७९/०८०
को
नीति तथा कार्यक्रम

बारागढी गाउँपालिका

खोपवा, बारा

मधेश प्रदेश, नेपाल

२०७९

बारागढी गाउँपालिका, खोपवा

आदरणीय गाँउ सभा सदस्यहरु,

कर्मचारीहरु एवम् उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

१. नेपालको संविधान जारी भएपछि दोस्रो पटक स्थानीय तह सदस्य निर्वाचन निष्पक्ष, शान्तिपूर्ण र भयरहित वातावरणमा सम्पन्न भई दोस्रो गाउँसभाको पहिलो अधिवेशनमा आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई गर्वको अनुभूति भएको छ ।

२. नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधीनता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय हित, लोकतन्त्र र जनजीविकाका लागि भएका विभिन्न आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात अज्ञात महान सहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । साथै नेपाली समाज रुपान्तरणको क्रममा अग्र पंक्तिमा रहेर नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्नुहुने अग्रजहरुप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु ।

३. हाम्रो विकासका चाहनाहरुलाई मूर्त रुप दिन यस गाउँपालिकाले विश्वव्यापी रुपमा स्वीकार गरिएको दीगो विकासका लक्ष्यहरु हाँसिल गर्नेतर्फ उन्मुख हुँदै आगामी आर्थिक वर्षका लागि स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि विकास, पशु विकास, सडक पूर्वाधार, खानेपानी, सिंचाई, लक्षित क्षेत्र विकास, सुशासन तथा संस्थागत सुदृढीकरण जस्ता क्षेत्रगत प्राथमिकताहरु रहने तथ्य उल्लेख गरेको छु ।

४. जनताको पूर्ण लोकतन्त्र, विधिको शासन, सुशासन सहितको विद्युतीय शासन, जनताप्रति उत्तरदायी राज्य, भ्रष्टाचारमुक्त सभ्य, सुसंस्कृत एवम् कर्तव्यप्रति दृढ समतामूलक एवम् न्यायपूर्ण समाजलाई आदर्शको रुपमा लिदैं स्वच्छ, सफा, शान्त, सुशासनयुक्त, समृद्ध र सुखी नगरको निर्माणको लागि गाँउपालिका सरकार प्रतिवद्ध छ ।

५. दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गरी आर्थिक विकास र समृद्धिको चाहनालाई सार्थक तुल्याउन सहभगितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया एवम् दिगो विकासको लक्ष्य अनुसार वडा, टोल वस्तुबाट प्राथमिकताका साथ छनोट भएका तथा गाउँपालिकाले समेत उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्न खोजेका शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, ग्रामिण सडक, सूचना तथा संचार प्रविधि, सहकारी, उद्योग तथा वाणिज्य, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित

अरघाखाँची गाँउपालिका, खोपवा

आयोजनाहरुको प्रतिफल सुनिश्चित हुने गरी कार्यान्वयन क्षमता बढाउनुका साथै प्रभावकारी र जवाफदेही अनुगमनको व्यवस्था गरिनेछ ।

६. राजश्व र कर प्रशासन सम्बन्धि नीतिको निर्माण गरी पहिचान भएका राजश्वका श्रोत, दायरा र दर अनुसार प्रगतिशील एवम् समतामूलक कर सिद्धान्त अनुसार राजश्व प्राप्त गर्न प्रभावकारी संस्थागत र कानुनी व्यवस्था गरिनेछ । आन्तरिक आम्दानीलाई बढाउँदै आत्मनिर्भर र आफैमा सक्षम गाउँपालिकाको निर्माणको लागि संभव भएसम्माका सम्पूर्ण उपायहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

७. वडाहरुमा बजेट विनियोजन गर्दा जनसंख्या, क्षेत्रफल, विकटता र पछौटेपना, मानव विकास सूचकांकको अवस्था, पूर्वाधारको अनुपातमा राजश्व संकलन गर्न सक्ने क्षमता र आ.व. २०७८/०७९ मा राजश्वको संभावना अनुसार संकलित राजश्वको प्रतिशत र खर्चको आवश्यकतालाई मुख्य आधार बनाईनेछ । गाउँपालिकाको राजश्व नीतिलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरी लक्ष्य अनुसार वा सोभन्दा बढी राजश्व संकलन गर्न सफल वडा एवम् निकायलाई प्रोत्साहन स्वरुप कूल राजश्वको केही प्रतिशतले हुन आउने रकम प्रशासनिक खर्च वापत उपलब्ध गराईनेछ ।

८. वडा तथा गाउँपालिकाको बित्तीय व्यवस्थापन क्षमता र जवाफदेहिता बढाइनेछ । राजनीतिक नेतृत्व र कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । राजनीतिक स्थिरता, व्यवसायिक कर्मचारीतन्त्र र सहयोगी समाजको निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ । "सिर्जनशिलतालाई प्रोत्साहन, उत्कृष्टतालाई पुस्कार" अवधारणा अनुसार उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारी र पदाधिकारीलाई वार्षिक रुपमा सम्मान सहित पुरस्कृत गरिनेछ । साथै कर्मचारीको व्यवसायिकता अभिवृद्ध तथा कामप्रती उच्च मनोबल बढाउनका लागि कर्मचारीहरुको लागि एक वर्षमा कम्तिमा एक पटक सार्वजनिक सेवा प्रवाह र आयोजना संचालन सम्बन्धि तालिम लिने तथा प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।वार्षिक कार्यतालिका निर्माण गरी बजेट तथा योजना तर्जुमा, कार्यक्रम स्वीकृति, वार्षिक खरिद योजना निर्माण, योजना कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिहरुको सशक्तिकरण, योजना अनुगमन तथा मूल्यांकन, सर्वजनिक सुनुवाई, प्रगति समिक्षा लगायतका कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

बारगढी गाउँपालिका, खोप्वा

९. यस आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको पञ्चवर्षिय आवधिक योजना निर्माण, विषयगत एवम् क्षेत्रगत गुरुयोजना निर्माण, एकीकृत गुरुयोजना निर्माण लगायतका योजना निर्माणसँग सम्बन्धित कार्यहरु सम्पन्न गरिनेछ । योजना तथा गुरुयोजना निर्माणको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था हुनेछ ।

१०. वि सं २०५१ सालमा प्रारम्भिक सर्वेक्षण भई २०५६ सालमा निर्णय भएको दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल निजगढको डिपिआर, जग्गा प्राप्ति तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन कार्य पूरा गरेर मुआब्जा वितरणको अन्तिम चरणमा रहेको बारा जिल्ला बासीको भाग्य र भविष्यसँग जोडिएको राष्ट्रिय गौरवको आयोजना अनायास सर्वोच्च अदालतको मिति २०७९।०२।१२ गतेको निर्णले विमानस्थल निर्माणमा रोक लगाउने कार्य भएको छ ।यस सन्दर्भमा सर्वोच्च अदालतको निर्णयको पुनरावलोकन गरी अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल बारा जिल्लामा नै निर्माण गराउन विशेष पहल गरिनेछ ।

११. नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरुले जनता समक्ष गरेका प्रतिवद्धता अनुरुप गाउँपालिका अन्तर्गतका प्रत्येक घरधुरीलाई ग्यास चुल्हो वितरण गरिनेछ ।

१२. तराईबासी हिन्दुहरुको महान पर्व छठमा व्रतालुहरुलाई साडी वितरण गरिनेछ ।

१२. उपरोक्त व्यवस्था बाहेक केहि मूल विषयहरुमा निम्नानुसार नीतिको तर्जुमा गरिएको छः

शिक्षा सम्बन्धि नीति

- हरेक वडाका माध्यमिक विद्यालयहरुलाई श्रोत सम्पन्न नमुना विद्यालयको रुपमा विकास गरिनेछ। त्यस्तो विद्यालयको आधारभुत तहसम्म अंग्रेजी माध्यममा पठनपाठनको शुरुवात गरिनेछ।
- हरेक माध्यमिक तथा आधारभूत विद्यालयमा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध गराई प्रविधिमैत्री शिक्षण सिकाईको सुरुवात गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा एउटा १२ कक्षासम्म पठनपाठन हुने उच्च माध्यमिक विद्यालय स्थापनाका लागि आवश्यक तयारी अघि बढाइनेछ ।
- विभिन्न संघसंस्था र विकास साझेदारहरुको सहयोगमा गाउँपालिकामा एउटा प्राबिधिक शिक्षालय स्थापना र सञ्चालन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ।

बारगढी गाउँपालिका, ओपन

- श्री जनता माध्यमिक विद्यालय बुधगाईलाई गाउँपालिका कै उच्च शिक्षा प्रदान गर्ने मुख्य शैक्षिक केन्द्रको रुपमा विकास गरिनेछ ।
- विद्यालयमा शिक्षकहरुको क्रियाकलाप, पठनपाठनको अवस्था र समग्र विद्यालयमा हुने गतिविधिहरु सुक्ष्म ढङ्गले अध्ययन गरी गाउँपालिकामा प्रतिवेदन गर्न शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा अन्तर्गत रहने गरी विद्यालय नियमन ईकाइको गठन गरिनेछ । विद्यालय अनुगमन नियमन र मूल्यांकनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- ग्रामिण क्षेत्रको वर्तमान शैक्षिक परिवेशलाई ब्यापक सुधार गर्ने नीति लिईनेछ । १० वर्षे विद्यालय शिक्षा योजना लागू गरिनेछ । शिक्षालाई अपांगमैत्री एवम बालमैत्री बनाईनेछ ।
- शिक्षाबाट विमुख बालबालिकालाई शिक्षाको पहुचमा ल्याउने कार्यक्रम तय गरी विद्यालय उमेरका सम्पुर्ण बालबालिका शिक्षाको मुलधारमा ल्याईनेछ ।
- साक्षरता अभियान चलाई गाउँपालिकालाई साक्षर गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयमा खानेपानी सहितको वाश कर्नर, अपाङ्गमैत्री छात्र र छात्रा शौचालय र सेनेटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि भौतिक निर्माणका प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी थप सुदृढीकरणका लागि संघ र प्रदेश सरकारको समन्वय एवम् सहकार्यमा त्यस्ता केन्द्र मार्फत समुदाय स्तरमा विभिन्न शैक्षिक गतिविधिहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

स्वास्थ्य सम्बन्धि नीति

- यस गाउँपालिकाको वडा नं ३ खोपवामा गाउँपालिका स्तरमा १५ शैय्या आधारभूत अस्पताल निर्माण कार्य सुरु गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीहरुको व्यवस्थापन नियमावली तर्जुमा गरि अनुगमन व्यवस्था प्रभावकारी बनाइने छ । प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा आधारभूत प्रयोगशाला स्थापनाको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- गृहिणीहरुलाई बालबालिका हेरचाह र स्वस्थ आहार सम्बन्धी आधारभूत तालिम दिइनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीमा एम्बुलेन्सको ब्यवस्था गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

बारगढी गाउँपालिका, खोपवा

- वर्षमा १ पटक हरेक वडामा विशेषज्ञ डाक्टर सहित स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने र ६० बर्ष माथिका बृद्धबृद्धालाई घरमै गई नियमित स्वास्थ्य जाँच गर्न "घर घरमा स्वास्थ्यकर्मी" कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- निशुल्क औषधी वितरण कार्यलाई नियमित र पारदर्शी बनाइनेछ ।

कृषि तथा पशु विकास नीति

- कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन अनुदानमा खाद्यान्न बालीहरुको बीउ वितरण गरिनेछ।
- नश्ल सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन गरी उन्नत नश्लको व्यवसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय र साझेदारीमा पशु तथा वाली बीमा कार्यक्रमलाई कृषकको बिचमा पुर्याइनेछ ।
- तरकारी, फलफूल, पोसिलो घाँसको विऊ, विरुवा एवम सुक्ष्म तत्व अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
- ठूलो परिमाणमा कृषि तथा पशुपालन सम्वन्धी ब्यवसायीक फर्म स्थापना गर्न चाहने ब्यक्तिहरुलाई विभिन्न अनुदान मार्फत सहयोग गरिने छ ।
- माछापालन व्यवसायीलाई विभिन्न सामग्री तथा अनुदानमुलक कार्यक्रमार्फत सहयोग गरिनेछ ।

सडक तथा यातायत सम्बन्धि नीति

- गाउँपालिकाका मुख्य सडकलाई स्तरोन्नति गरी वाह्रैमहिना सञ्चालन गरिनेछ । हिलो र धुलोमुक्त गाउँपालिका निर्माणको लागि आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- मुख्य सडकमा पर्ने खोलामा पक्की पुल तथा कल्भर्ट निर्माण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका केन्द्रबाट वडा केन्द्रहरुसम्म पुग्ने सडक आसपास वृक्षारोपण गरिनेछ ।
- आगामी वर्ष सडक तथा यातायात पूर्वाधार निर्माणमा मेसिनको प्रयोगलाई हदैसम्म घटाई श्रमीकको प्रयोगलाई ब्यापक बनाइने छ ।

बारगङ्गी गाउँपालिका, खोपवा

भवन तथा शहरी विकास सम्बन्धि नीति

- प्राकृतिक स्रोत, ऐतिहासिक, सामाजिक, सांस्कृतिक पहिचान र आर्थिक सामर्थ्यको आधारमा गतिशील गाउँ शहर निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गरिनेछ । यसको लागि शहरी विकास तथा भवन निर्माण सम्बन्धि मापदण्ड एवम् संहिता पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ । संरचना निर्माण गर्नु पूर्व नक्सा पास गर्नुपर्ने कानूनी प्रावधानलाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।
- यस आर्थिक वर्षमा एकीकृत, व्यवस्थित, वैज्ञानिक, सुरक्षित र हरित गाउँ शहर निर्माणको लागि गुरु योजना बनाई लागू गरिनेछ । सम्बन्धित जग्गाधनीहरुको सहमतिमा व्यवस्थित शहरको निर्माणको लागि जग्गा विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी ढङ्गले कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- खानेपानी, सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन तथा ढल व्यवस्थापनमा विशेष ध्यान दिईनेछ ।पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका निर्माणको लागि वर्षैभरी सरसफाई अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण खरका छानाहरुलाई जस्ता पाताद्वारा विस्थापित गरिनेछ ।

सरसफाई सम्बन्धि नीति

- दिगो विकासका १७ लक्ष्यहरुमध्येको सफा पानी र पूर्ण सरसफाई सम्बन्धि लक्ष्य तोकिएको अवधिभित्र प्राप्त गर्न वातावरणमैत्री घरका १० सुचकहरुको कार्यान्वयन, पूर्ण सरसफाईयुक्त वडा घोषणा, एक घर एक धारा, एक घर एक शौचालय, एक व्यक्ति एक रुख, सुधारिएको चूलोको प्रयोग जस्ता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सूचक निर्धारण गरी नमूना वडा घोषणा गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- विद्यालय, सार्वजनिक स्थल एवम् सरकारी कार्यालयहरुमा अपांगमैत्री, वालमैत्री सार्वजनिक शौचालय निर्माणमा ध्यान दिईनेछ ।
- गाउँपालिकालाई स्वच्छ र सफा बनाउने, नागरिकहरुलाई गुणस्तरिय खानेपानी उपलब्ध गराउने र सबै घरमा शौचालय निर्माण भई प्रयोगको शुनिश्चितता कायम गरी क्रमशः नमुना सरसफाई तथा स्वच्छ समुदाय घोषणा गरिनेछ ।

बुरासाली गाउँपालिका, ग्रामीण

पर्यटन सम्बन्धि नीति

- पर्यटन क्षेत्रलाई राष्ट्रिय अर्थतन्त्र एवंम् यस गाउँपालिकाको अर्थतन्त्रको प्रमुख आधारको रुपमा विकास गर्न प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक पर्यटन प्रवर्द्धनको लागि सुक्ष्म ढंगले अध्ययन गर्ने तथा सोको लागि आवश्यक पूर्वाधार विकासमा जोड दिईनेछ । यस आर्थिक वर्षभित्र पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी लागू गरिनेछ ।

- पर्यटकीय स्थलहरुको अध्ययन, पहिचान र प्रचारप्रसारको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । पर्यटन पूर्वाधार निर्माण, प्रचारप्रसार र पर्यटक अनुकूल सेवा सुविधा विकासमा जोड दिईनेछ ।

- स्थानीय भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण र प्रबर्धन गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

वातावरण तथा भु संरक्षण सम्बन्धि नीति

- सडक किनारामा भूक्षयलाई रोक्दै आर्थिक लाभ समेत लिन छिटो हुर्किने विरुवाहरु रोपी त्यसको संरक्षण र उपयोग गर्न सम्बन्धित क्षेत्रका स्थानीय समुदायलाई परिचालन गरिनेछ ।
- जग्गा बाँझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्न खाली जग्गाका सर्वेक्षण र माटो परीक्षण गरी जमिनको प्रकृति अनुसारको भुउपयोग नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ऐलानी पर्ति जग्गा पहिचान गरी अतिक्रमण हुनबाट जोगाउने र वृक्षारोपण गरी हरियाली कायम गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

युवा तथा खेलकूद सम्बन्धि नीति

- गाऊँपालिकास्तरमा उपयुक्त स्थानको खोजि गरि १ रंगशालाको निर्माण गरिनेछ भने हरेक वडाहरुमा १/१ वटा खेलकुद मैदान निर्माण गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरीय वार्षिक खेलकुद महोत्सव आयोजना गरिनेछ ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति

बरागङ्गी गाउँपालिका, खोटाङ

- लैंगिक समानता महिला सशक्तिकरण लैंगिक मुलप्रवाहीकरण र महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीतिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।संचालित आयोजना तथा कार्यक्रममा कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला र कम्तिमा १० प्रतिशत अपांग वा अल्पसंख्यक वा दलित समुदायको सहभागिता सुनिश्चित गरिनेछ । लघु उद्यम तथा सिप विकास सम्बन्धि कार्यक्रमहरु सचालनका क्रममा पछाडी परेको बर्गलाई सहभागितामा बिशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- असल सामाजिक मूल्य मान्यताको संरक्षण एवम् संवर्द्धन गरिनेछ । बाल बिवाह गर्ने तथा गराउने दुबैलाई कानुनको कठघरामा उभ्याईनेछ ।
- लक्षित वर्ग एवम् समुदाय केन्द्रित व्यवसायिक सीपमूलक तालिमहरु सञ्चालन गरी त्यस्ता वर्गको सशक्तिकरण गनर् नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- समाजमा कुसंस्कारको रुपमा रहेको बाल विवाह र दाइजो प्रथालाई न्यूनिकरणं गर्न टोल , वडा एवम् गाउँपालिका स्तरमा चेतनामुलक कार्यक्रम गर्नका साथै कानुनी कार्वाहिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
- शिक्षाबाट विमुख बालबालिकालाई शिक्षाको पहुचमा ल्याउने कार्यक्रममा तय गरी विद्यालय उमेरका सम्पुर्ण बालबालिका शिक्षाको मुलधारमा ल्याईनेछ ।
- विद्यालय, वडा र गाउँपालिकामा बालक्लब एवम् संजाल गठन गरी क्रियाशिल गरिनेछ ।
- पारिवारिक संस्कार एवम् पोषणको अवस्थामा सुधार गर्न टोल र वडा स्तरमा अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला शसक्तिकरणको लागि प्रत्येक टोल, वडामा महिला समुह एवं समिति गठन गरी गाउँपालिकामा सुचिकृत गरिनेछ । सूचीकृत सबै समुहलाई अनुशिक्षण तालिम दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा रहेका महिला समितिलाई आयआर्जन सम्बन्धी तालिम दिई आयआर्जनमूलक व्यवसायमा आवद्ध गरिनेछ ।
- लैंगिक हिंसा, घरेलु हिंसा न्यूनिकरण गर्न कानुनी एवं चेतनामुलक कार्यक्रममा जोड गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

बारानमी गाउँपालिका, खोपवा

सिचाई, खानेपानी तथा भवन सम्बन्धि नीति

- गाउँपालिका कार्यालयको व्यवस्थित प्रशासकीय भवन निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिनेछ साथै गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय तथा जेष्ठ नागरिक आश्रयस्थल भवनहरु निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ ।
- सम्पूर्ण जनतालाई शुद्ध खानेपानीको पहुँच पुऱ्याउन एक घर एक चापाकल कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी नीति

- गाउँपालिकाको समृद्धिको लागि विज्ञान र प्रविधिको क्षेत्रबाट प्राप्त हुन सक्ने लाभ, अवसर र संभावनालाई खोजी गरी यस क्षेत्रमा संख्यात्मक र गुणात्मक विकास गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र विज्ञान, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको क्षेत्रमा दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्न माध्यमिक तहका सबै विद्यालयहरुमा प्राविधिक विषयको पठनपाठनको व्यवस्था गरिनेछ । माध्यमिक तहका सबै विद्यालयहरुमा कम्प्युटर शिक्षक, कम्प्युटर ल्याव, विज्ञान प्रयोगशाला, विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- विद्युतीय शासनको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । लेखा, राजश्व प्रणालीलाई सफ्टवेयरको प्रयोग गरी व्यवस्थित गरिनेछ ।
- माध्यमिक तथा आधारभूत सामूदायिक विद्यालयहरुमा विज्ञान प्रयोगशाला व्यवस्थित गरिनेछ ।

संस्थागत विकास, सुशासन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धि नीति

- आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्च कम्तीमा १० प्रतिशतले घटाइनेछ ।
- गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा स्थानीय गैरसरकारी संस्था तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुलाई आमन्त्रण गरी साझेदारीको लागि अपिल गरिनेछ ।
- वेभसाइट मार्फत गाउँपालिकाको आम्दानी तथा खर्च चौमासिक रुपमा सार्वजनिक गरिनेछ ।
- विकासका वार्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा समुदाय परिचालनका लागि साविकका वडालाई समेटेर टोल सुधार समिति गठन गरि सक्रिय वनाइनेछ ।
- सवै वडाको घरधुरी दर्ता गरि घरधुरी पहिचानको लागि निश्चित कोड प्रदान गरिनेछ ।

बारगङ्गी गाउँपालिका, गुल्मी

सरकारी तथा गैर सरकारी संघ-संस्था सञ्चालन सम्बन्धि नीति

- गाउँपालिका क्षेत्रमा कार्य गर्न इच्छुक गैरसरकारी संघसंस्थाले गाउँसभाबाट अनिवार्य रुपमा बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत गराई गाउँपालिकाको संचित खाताबाट नै निकासा हुने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ । गाउँसभाबाट स्वीकृत नगराई कुनै पनि बजेट तथा कार्यक्रम संचालन गर्न पाईने छैन ।
- कुनै पनि सरकारी, गैर सरकारी संघसंस्था, निकाय, क्षेत्र, विषयगत कार्यालयले गाउँपालिकाभित्र आयोजना, कार्यक्रम संचालन गर्नुपूर्व गाउँपालिकाको स्वीकृति लिने, गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप आयोजना वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई कडाईका साथ लागू गरिनेछ ।

आर्थिक विकास सम्बन्धि नीति

- खेर गइरहेको श्रमलाई उत्पादनमा जोड्न हाते सिपमुलक लघु उधम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- ब्यवसायीक क्षेत्रमा लाग्न चाहने यूवाहरुलाई आधारभूत तालिम, यन्त्र उपकरण सहयोगको ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- वैदेशीक रोजगारीबाट फर्केका यूवाहरुलाई ब्यवसायीक कृषि र स्वरोजगारमुलक उधममा संलग्न विभिन्न अनुदानमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- युवा बेरोजगारीलाई सम्बोधन गर्न युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । दलित महिला, द्वन्द्वपीडित, विपन्न तथा सीमान्तकृत समुदायको आत्मनिर्भरताको लागि लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

राजश्व संकलन तथा परिचालन सम्बन्धि निति

- गाउँपालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमालाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- गाऊँपालिकामा करको दर निर्धारण गर्दा प्रगतिशिल कर प्रणाली लागू गरिनेछ ।

बारगाछी गाउँपालिका, सोपवा

- मुख्य राजश्वका स्रोतहरुः सम्पत्ति कर, घरनक्सा पास तथा अभिलेख दस्तुर, ब्यवसाय कर, बहाल विटौरी शुल्क, सम्पत्ति मूल्यांकन शुल्क, सिफारिस तथा प्रमाणित दस्तुरको दर तथा असुली प्रक्रिया निर्धारण गरि सफ्टवेयर प्रणालीबाट अभिलेखीकरण गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- आम जनतालाई कर तथा राजश्वको महत्वका वारेमा जनचेतना विस्तार गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका उद्योग, व्यवसायीहरुलाई करको दायरामा ल्याउन कर संकलन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिनेछ ।

सामाजिक सुरक्षा तथा समावेशी प्रवर्दन सम्बन्धि नीति

- हरेक नागरीकको वैंक खातालाई अनिवार्य गरि वृद्धवृद्धा, एकल महिला, तथा अपाङ्ग नागरिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता, प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत काम गर्ने श्रमिकहरुको पारिक्षमिक वैंक मार्फत व्यक्तिको खातामा सिधै पठाउने कार्यको निरन्तरता दिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरीक र अपांग नागरिकहरुलाई सक्रिय जीवन जिउने बातावरण तयार पार्न उपयूक्त सीपमुलक तालिम तथा जीवनोपयागी सिपहरु प्रदान गरिनेछ ।
- जातीय छुवाछुत र सामाजिक कुरिति, कुसंस्कार, रुढिवादी अन्धविश्वासको अन्त्य गर्न साँस्कृतिक सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

कानुन तथा न्याय सम्पादन सम्बन्धि नीति

- गाउँपालिकामा दर्ता हुन आएका सवै विवादहरुलाई छिटो र छरितो छिनोफानो हुने ब्यवस्था मिलाइनेछ। यसका लागि सामुदायीक मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई अधिकतम परिचालन गरिनेछ
- उपरोक्त नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि निम्नलिखित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरु तत्काल तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ
    - गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन
    - गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन

१३. यी नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा गाउँपालिकालाई सबैबाट सक्रिय सहयोग हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

अन्त्यमा, नेपालको संविधान कार्यान्वयनको क्रममा गाउँ सरकारको तर्फबाट प्रस्तुत गरिएको दोस्रो गाउँसभाको पहिलो नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउने सुअवसर प्रदान गर्ने सबै गाउँवासी सम्पूर्ण

बारुनगढी गाउँपालिका, ओपर्वा

जनसमुदाय, गाउँ कार्यपालिका र गाउँसभाका सदस्यहरु, राजनीतिक दल एवम् भातृ संगठनका प्रतिनिधिहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, सुरक्षाकर्मी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, संचार जगत सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

बारागढी गाउँपालिका, खोपवा